

Intervju

Imamo li nešto što možemo najaviti za predstojeću kazališnu sezonu. pripremate li nešto novo?

Završavamo sezonu u kolovozu s Vocal Masterclassom u kazalištu. Nakon Eve Blahove i Vitomira Marofa, ove godine dolazi nam Olivera Miljaković, koja je imala sjajnu karijeru, ima sjajne umjetnike s kojima pedagoški radi u Zagrebu i Beču. Zatim, ove se godine u svijetu obilježava stota obljetnica rođenja Benjamina Brittena, a HNK Šibenik u koprodukciji s riječkim kazalištem

NERA GOJANOVIĆ KLJAJIĆ RAVNATELJICA HNK ŠIBENIK O U

Šibenski kulturnjaci su - ni iz čega napra

piše Jelena Devčić
foto Josipa Bolanča

Možemo li na početku rezimirati ovogodišnje 53. izdanje Međunarodnog dječjeg festivala? Imate li već brojke koje govore o posjećenosti?

Kao i svake godine, i ove smo angažirali tvrtku Medianet za izradu analize ovogodišnjeg izdanja MDF-a. Analizu će nam dostaviti najkasnije mjesec dana po završetku MDF-a i ona će pokazati stvarno parametre. U ovom trenutku mogu govoriti samo o neslužbenim brojkama kojima raspolaže kazalište, a koje temeljimo na broju prodanih ulaznica u HNK-u i Ljetnoj pozornici, te na procjeni o broju posjetitelja na programima koji su se odvijali na trgovima i ulicama. Više od devet tisuća posjetitelja kupilo je ulaznice za ovogodišnji MDF, a sveukupno programe koje on obuhvaća pratilo je oko 35 tisuća ljudi, bez onih koji su Svečano otvorenje pratili u izravnom televizijskom prijenosu.

To je ogromna brojka.

Jest. No, ona je realna jer je bilo i jako puno programa. Osobito nam je drago što je ove godine u radionicama sudjelovao izuzetno veliki broj djece, čak 800 mališana! To nas veseli jer to i jest bit MDF-a. Nije toliko važno što će se događati po noći na trgovima i ulicama, već što ćemo ponuditi djeci u sklopu 15 festivalskih dana u juturnim terminima, koji su njima primjereniji, koje ćemo pedagoške dovesti, što to kreativno u njima želimo potaknuti i što ih želimo naučiti. Mislim da je jako bitno da od ranog djetinjstva, kroz radionice MDF-a, programe prilagođene mladim uzrastima, te kazališne predstave i kazališne radionice, prođe veliki broj djece koja će se na taj način vezati za jedan segment umjetnosti. Kad se sustavno radi s djecom na tome, ona se sama profiliraju. Moramo djeci usaditi klasično obrazovanje da bi sutra mogla imati temelj koji će nadograđivati prema svojim afinitetima. A naš grad ima potencijal i o tome svjedoče činjenice. Nevjerojatno puno umjetnika potječe upravo sa šibenskog područja. Arsen Đedić jednom je rekao da u Šibeniku nema više 'normalnog sveta', sami umjetnici. I skoro da tako i jest. Od glumaca, redatelja, sportaša, pjevača - Šibenik ima impresivnu plejadu individua koji su ostavili traga.

MDF-U TREBA VEĆI BUDŽET

Što je s financijama? Prijašnjih godina bilo je drugačije. Znali ste s koliko novca raspolažete jer ste imali vlastiti žiro-račun preko ko-

jeg je MDF djelovao. No, otkako je uveden sustav gradske riznice to više nije tako. Ima li MDF financijskih poteškoća?

Kazalište funkcionira u sklopu riznice kao i sve ostale gradske ustanove, što znači da djelujemo preko žiro-računa Grada s podbrojem kazališta. Iznos s kojim barata kazalište, pa tako i MDF, određen je proračunom i ove je godine to 1.781.000 kuna. Osnivač, Grad Šibenik, mišljenja je da je taj iznos dostatan za organiziranje MDF-a. Mi bismo voljeli kada bi zbilja to tako i bilo, međutim nije. Smatramo da je izgurati MDF s tolikim budžetom skoro pa nemoguća misija. Svake godine očekuje se da Festival bude bolji, programski bogatiji, dolaze nam predstave koje su sve zahtjevnije tehnološki, produkcijski i na sve ostale načine, dolaze nam multimedijске predstave, programi iz inozemstva koje mi nismo u mogućnosti tehnički opslužiti jer HNK u Šibeniku za to nema adekvatnu opremu. Da vam možda približim našu problematiku; da bismo organizirali Festival sve moramo unajmiti - od tribina, preko rasvjete i razglasta, do pozornice. Dakle, apsolutno sve se mora platiti jer kazalište ne posjeduje svoju imovinu koja je, zapravo, neophodna, s obzirom da MDF nije pilot projekt, već manifestacija međunarodnog ugleda koja traje već 53 godine. A već dugi niz godina, nažalost, održava se pod istim tehničkim uvjetima. To su naši konstantni problemi na koje smo se toliko naviknuli da ih više niti ne smatramo problemima, već kroz njih nekako brodimo. Međutim, ipak bi se trebalo postaviti pitanje je li to najracionalnije rješenje, da uvijek ovisite o nekom drugom, a da ste na koncu vi za sve odgovorni.

Dakle, veći budžet za MDF uvijek je njegovog razvoja?

Mišljenja sam da budžet za festival treba povećati jer bi to donijelo jedno bogatstvo i raznovrsnost inozemnog programa koji zbog financijskog aspekta najviše pati. Nema, naime, više onih situacija od prije 30 godina, a o kojima sam slušala od brojnih 'starih' festivalaca, kada su strane trupe dolazile u Šibenik s entuzijazmom i besplatno kako bi ovdje proveli najmanje pet dana i igrali predstave. Danas je takvih kazališta izuzetno malo i obično su na takvu suradnju spremni amaterski ansambli. Svaku predstavu koja je kvalitetna treba platiti, a vjerujte, te cijene nisu nimalo beznačajne za naš proračun. Mislim da se o budućnosti MDF-a trebaju u prvom redu odrediti osnivač, Grad Šibenik i Ministarstvo kulture, koje je ove godine MDF-u odlučilo dati posebno značenje, svrstavši ga u

kategorijsku nacionalnih festivala. Mi u HNK u Šibeniku to možemo samo inicirati i ukazati na pravac kojim mislimo da festival treba krenuti. No, Grad i Ministarstvo trebaju povući poteze. Oni svakako imaju dobru volju, ali moramo svi zajedno shvatiti da se festival kakav mi želimo ne može isproducirati s proračunom koji mu je namijenjen, to je nemoguće uz sav entuzijazam i svu dobru volju. Zakon brojeva to ne dozvoljava.

MDF je jedan od najboljih festivala u Hrvatskoj. No, mišljenje je Šibenčana podijeljeno o tome treba li ga nadograđivati ili on ispunjava svoju svrhu. Kako vi to komentirate?

Možemo to gledati s nekoliko aspekata. Splitsko ljeto ima svoju čaroliju jer se otvara operom na Peristilu, jer se programi održavaju uglavnom uvijek na istim prostorima i vi znate što očekujete od te manifestacije. Treba li Splitsko ljeto programski promijeniti? Neki će kazati apsolutno, a drugi će kazati kako ljepota počiva na tradiciji. Ja sam također tog mišljenja da je ljepota u tradiciji. MDF ima svoju tradiciju u mnogočemu, pa tako i u programskoj shemi, mjestima gdje se programi izvode i mislim da je to nešto što treba sačuvati. Kada se 53 godine MDF otvara na Trgu Republike Hrvatske, pitanje je što bismo dobili promjenom lokacije, isto kao što je pitanje treba li mijenjati koncepciju programa, ostale lokacije na kojima se izvodi... To su stvari za dubinsku analizu. Moje je mišljenje da MDF mora imati kvalitetu, edukativnu notu u predstavama i radionicama, mora se poštivati uzrast kojim su predstave namijenjene i specifičnost prostora u kojem se izvode. Kad to sve zadovoljimo, možemo pričati dalje.

Ove je godine bilo kritika na račun programa na trgovima i ulicama.

Na to bih postavila pitanje - što je MDF? To nije 'C'est is the best' i mi ne možemo mjeriti kvalitetu festivala time koliko je nekome bio zanimljiv program na trgovima i ulicama. Što uopće očekujemo od tog programa? Edukaciju, malu kazališnu formu, predstavu, zabavu,

što povezujemo s uličnim teatrom? Mislim da trebamo napraviti jasno razgraničenje. MDF nije samo festival kazališnih formi na ulicama i trgovima, već nešto puno složenije. Program na trgovima i ulicama samo je segment programa MDF-a, a osobno sam mišljenja da svi programi trebaju biti visokokvalitetno valorizirani, što nikako ne može biti slučaj s nekim tko sjedi na podu i svira s otvorenim koferom, ma koliko dobro svirao. Mislim da to ne smije biti cilj MDF-a. Cilj nam trebaju biti performer, umjetnici koji će s građanima podijeliti svoja umijeća, male kazališne forme, a ne puka površna zabava koja bi služila samo da možemo reći kako se nešto događa. To treba odijeliti. Prihvaćam kritiku i poštujem da su ljudi željni programa na otvorenim prostorima, ali mislim da su Šibenčani svjesni da se MDF mora izdignuti na nivo koji će mu garantirati nacionalni, međunarodni priznanje koji mu pripada.

Možemo li rezimirati priču o festivalu - maloprije smo kazali kako MDF-u treba veći proračun kako bi on mogao napredovati. Na koji način će biti određen taj napredak?

Proračun bi se svakako trebao povećati i onda ćemo imati raznovrsnije, spektakularnije i bolje predstave iz svih zemalja svijeta, a ne samo iz onih zemalja koje su za nas najpovoljnije. Tada bi se svakako poboljšali i tehnički uvjeti što nam je neophodno. Mi trenutno nismo u mogućnosti, primjerice, financirati putovanje selektora inozemnog programa festivala u neku od zemalja gdje bi mogao odgledati predstave koje mu se čine zanimljivima. Zbog toga inozemni program biramo sukladno dojamu koji steknemo kada odgledamo predstavu na DVD-u, s nekog 'ridera' ili segmentiranu, kako nam često znaju poslati. Nikad ne možete doživjeti predstavu ako je gledate na televiziji, DVD-u, kao kad gledate izvedbu uživo jer vam nedostaje taj moment interakcije publike i scene koji je ključan za uspjeh predstave. Kada to niste doživjeli, možete se ograditi i kazati da vam se na DVD-u činilo sjajno, ali to nije

garancija da će isto biti i uživo. I to je taj problem koji nas stalno prati. Kada bismo imali uvjete za slanje selektora zbog izbora predstava, to ne znači da bi on godinu dana putovao po svijetu i odgledao milijun predstava, već da bismo mu omogućili da prisustvuje, primjerice, na festivalu u Edinburghu, gdje u deset dana može odgledati 50 predstava iz različitih zemalja. Tada bismo sigurno pronašli pet predstava koje bi mogle doći u Šibenik. Nažalost, kao što sam kazala, zbog financijske situacije to danas nismo u mogućnosti. Mislim da je to moment koji MDF-u nedostaje kako bi se dogodio onaj 'klik', te kako bi festival krenuo u smjeru koji svi priželjkujemo.

ODLIČAN ZA KULTURU

Kada bi vas netko pitao da ocijenite šibensku kulturu, u uzimajući u obzir događanja, koju biste ocjenu dali?

Najvišu. I to čak ne zato što dolazim iz tog svijeta i imam posebnu ljubav prema umjetnosti, već zato što, kad bi bilo tko uzeo pregled kulturnih događanja u Šibeniku, naišao bi na nešto neočekivano. Broj kulturnih događanja je brojčano i po kvaliteti na zavidnom nivou. Mislim da Šibenčani nisu zakinuti apsolutno u ničemu, od izložbi u Muzeju, koji je otvorio sjajan stalni postav, Galeriji sv. Krševana, preko brojnih edukativnih i izvrsnih programa u Gradskoj knjižnici do toga da naše kazalište nudi velik broj predstava, koncerata i ostalih programa koji su visoko kvalitetni i zanimljivi, s posebnim naglaskom na predstave iz naše produkcije koje su posljednjih godina izuzetno dobre i uspješne. Na kraju, nemojmo zaboraviti da Šibenik ponosno nosi prefiks 'Grada festivala'. Na prvom mjestu tu bi svakako trebao biti MDF jer smatram da je to jedino ispravno, no grad je uzletio otkako se održava i Terraneo festival, otkako u Tisnom traje Garden festival, tu su OFF blues & jazz festival, Musica appassionata, Orguljaška škola, Večeri dalmatinske šansone, Klap-ske večeri... Ne smijemo zaboraviti Kolo i Glazbu na koje su Šibenčani posebno ponosni. To je nešto što treba mudro izbrendirati i zadržati sve te festivale ovdje jer je to naša karta, naš 'as iz rukava'. Zato mislim da je šibenska kultura, sa svim ljudima koji u njoj rade sjajna, uzimajući u obzir gospodarsku situaciju u gradu te opće stanje u državi. Mi smo kao David Copperfield. Ni iz čega napravimo nešto spektakularno.

Imate li nekakvu statistiku o posjećenosti programa koje organizira HNK Šibenik u 2012. godini?

Lani je kazališne programe posjetilo oko 100.000 posjetitelja, međutim u tu je brojku ušao i MDF. To

Iznos s kojim barata MDF, određen je proračunom i kreće se oko 1,7 milijuna kuna. Osnivač, Grad Šibenik, mišljenja je da je taj iznos dostatan za organiziranje MDF-a. Mi bismo voljeli kada bi zbilja to tako i bilo, međutim nije. Mislim da je izgurati MDF s tolikim budžetom na mnogo načina nemoguća misija

Bogata predstojeća sezona

Ivan pl. Zajc na daske kazališta postaviti će praiizvedbu opere 'The turn of the screw'. Riječ je o prilično zahtjevnoj partituri, i za glazbenike, i dirigenta i redatelja. Reći ću vam samo da će u operi, uz profesionalne pjevače, ulogu dječaka Mileša igrati dječak od 11 godina. Praizvedba opere bit će 26. rujna u HNK Šibenik, a igrat će se 27. i 28. rujna. Režiju potpisuje Ozren Prohić, a dirigira Nada Matošević Orešković. Pripreme su duge i opsežne i zbog

glazbe i zbog kostima, ali i scene, i traju već šest mjeseci. Za iduću kazališnu sezonu u planu nam je sugrađanima ponuditi jedan tekst Ive Brešana. Riječ je o komadu 'Veliki manevri u tjesnim ulicama', a režirat će ga Vinko Brešan i bit će izveden u veljači 2014. Nakon toga bi krenuli tragom lutke. Pokušat ćemo na mala vrata, bez prevelike pompe, na daske vratiti lutkarsko kazalište. Praizvest ćemo tekst našeg sugrađanina Omera Raka 'Veliko malo kvrgavo

drvce'. Omer Rak poznat je u umjetničkim krugovima i priznat od struke. Ponudio nam je još jedan tekst o Faustu Vrančiću koji ozbiljno razmatramo, no o tome ćemo odlučivati kasnije. Ostaje nam još samo ozbiljno razmotriti hoćemo li opet krenuti u avanturu vlastite produkcije predstave za otvorenje MDF-a. Još uvijek ozbiljno dvojim. Na kraju 2014. imat ćemo u planu jedan komad koji bi režirala Nenni Deimestre.

PRAVO ZAVRŠENOM IZDANJU 53. MDF-A I ŠIBENSKOJ KULTURI

kao David Copperfield ve spektakl

je ogroman broj. U našem izvještaju o radu iz 2012. godine, vidjet ćete da smo radili u 474 termina. To znači da smo odradili veliki posao, da je ponekad bilo i dva programa dnevno... Radi se puno, iscrpljujuće je, ali je i puno entuzijazma. Na koncu, i radite da biste nešto postigli, unaprijedili, a mi u šibenskom kazalištu to smo i uspjeli. Stvarno smo zadovoljni. Već sada o našem se kazalištu priča respektabilnim tonom. Evo, ove godine po prvi put gostujemo na Dubrovačkim ljetnim igrama, a 12. listopada pozvani smo da otvorimo 'Gavelline večeri' u Zagrebu s predstavom 'Gloria' Ranka Marinkovića koju smo nedavno premijerno izveli. Dakle, valorizira se naš rad i trud, a to je najvažnije – da vas prepozna struka i na neki način vam oda priznanje.

Šibensko kazalište svoje djelovanje razvilo je u veoma kratko vrijeme i zaradilo komplimente struke.

Zapravo je sve to potaknula postavka da ćemo ići u profesionalizaciju, po napatku Ministarstva kulture. Krenuli smo s 'Fantazijom' koja je bila sjajna, nakon toga sa 'Škrtičinom' koja je odnijela sve nagrade, pa 'Buratino', izvedenu, doduše, nažalost, samo jednom – počelo je s tim, no ciklički smo sve jako pametno složili. Sada u jednoj godini produciramo četiri vlastite predstave i na taj smo način, možemo kazati, stalno prisutni. Nije da mirujemo, da imamo jednu premijeru, pa da godinu dana nema nikakvih vijesti iz Šibenika, već u drugom mjesecu imamo jednu premijeru, pa u lipnju MDF, u srpnju Musicu appassionatu, u rujnu i prosincu dvije nove premijere... Stalno smo tu i to jer jako važno, da imamo kontinuitet rada i to s predstavama koje su na visokom nivou. Naše nas kolege jako hvale, naši suradnici navode kako smo ozbiljni, profesionalni, voljni raditi i ništa nam nije teško. I to doista jest tako, djelatnici HNK u Šibeniku entuzijasti su koji vole svoj posao.

ŠIBENSKI UKUS ZA KLASIKU

Koliko je trenutno zaposlenih glumaca i ostalih kadrova u sklopu postupka profesionalizacije kazališta?

Kada se krenulo u taj proces, po sistematizaciji je bilo predviđeno da će se u šibenskom kazalištu angažirati šest glumaca. Po mom mišljenju, to bi bio optimum koji bi omogućio produkciju predstave s vlastitim snagama. Sad pričamo o 20 zaposlenih, od kojih osam osoba s umjetničkim statusom, što je jako dobro. Trenutno imamo tri zaposlena glumca, kostimografkinju koja nam radi i grafiku, producenta Želj-

ka Kolopera, Sergeja Mioča koji također ima umjetnički status... Bilo bi idealno kada bi omjer u mjetničkih i ostalih kadrova bio 50:50. Nadam se da ćemo dosegnuti taj omjer jer smo na dobrom putu. Prije svega, trebao bi nam još jedan glumac, te dramaturg, makar na godišnjem paušalu.

Musica appassionata koja upravo traje prerasla je u jako posjećen festival klasične glazbe.

Kad sam se vratila u Šibenik, radila sam kao vanjski suradnik gradske uprave za kulturni program te mi je bila namjera, između ostalog, organizirati koncert na kojem bi nastupio Neven Belamarić. Nažalost, on je te godine umro. Godinu dana kasnije gradska je uprava radila program za kulturno ljeto u kojem je bilo svega – red bendova, red klapa, red izložbi... Nije mi se to baš previše sviđjelo, smatrala sam da Kulturno ljeto treba tematski odrediti, te sam predložila da izdvojimo koncerte klasične glazbe u posebnu cjelinu koju treba nekako nazvati. Dugo smo birali ime, nisam željela da ono samo nama, lokalno, nešto znači, pa se iskristaliziralo ime Musica appassionata. Predložila sam, a nakon razgovora s njegovom obitelji, da se festival posveti Nevenu Belamariću, što je prihvaćeno, te smo krenuli. Prva godina bila je programski odlična, ali po posjećeno

sti bio je to fijasko. Za mene, to je bilo grozno iskustvo. Tada sam shvatila da festival treba približiti publici. Šibenčanima se ljeti ne sjedi u kazalištu, oni žele da dogadjanja izidu na ulice, trgove, neuobičajene prostore u kojima se klasična glazba može izvoditi, i kada smo primijenili tu formulu odjednom je krenulo. Najveći hit su koncerti u Sokolarskom centru u Dubravi. Tamo je glazba bliska publici i prirodi, ona dobije novu dimenziju gotovo nadzemaljsku... Zapravo, posljednje dvije godine svi koncerti u sklopu ovog festivala su nam puni te svjedočimo velikom zanimanju publike.

Znači, osim što imaju osjećaj za kulturu, Šibenčani imaju ukus i za klasičnu glazbu?

Ima puno ljudi koji vole klasičnu glazbu. Naprosto morate pogoditi pravi tajming i način na koji ćete se približiti publici.

La-
ni je kazališ-
ne programe posje-
tilo 100.000 posjetite-
lja, međutim u tu je sumu
ušao i MDF. To je ogroman
broj. U našem izvještaju o
radu iz 2012. godine, vidjet
ćete da smo radili u 478
termina. To znači da
smo odradili ogro-
man posao

